

Recenzent: Prof. dr hab. Jan Górny
prof. nadzw. Akademii Muzycznej im K. Szymanowskiego w Katowicach
ul. Zacisze 3, 40-025 KATOWICE
Dziedzina: sztuki muzyczne
Dyscyplina : instrumentalistyka

Katowice, 27 stycznia 2016 r.

OPINIA

dotycząca oceny pracy doktorskiej kandydata do stopnia doktora sztuk muzycznych
mgr TOMASZA HAJDY
w związku ze wszczęciem przewodu doktorskiego
przez Radę Wydziału Instrumentalnego
Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu.

Zleceniodawca opinii

Zleceniodawcą jest Wydział Instrumentalny Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu / pismo z dnia 2 grudnia 2015 roku / na podstawie Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku tekst jednolity o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65 poz. 595 wraz ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz.1365. art. 14 ust. 2 pkt 2).

Dotyczy:

Uchwał Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu z dnia 20 maja 2014 roku:

- ♦ w sprawie wszczęcia, na wniosek Pana
mgr TOMASZA HAJDY z dnia 15.05. 2014 roku,
przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie
artystycznej *instrumentalistyka* i wyznaczenia promotora,
- ♦ w sprawie wyznaczenia recenzentów.

Do nadesłanego mi przez Panią Prodziekan Wydziału Instrumentalnego prof. AM dr hab. Annę Gągołę pisma sygnowanego datą 2 grudnia 2015 roku, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pana mgr. **TOMASZA HAJDY pt. „Geneza, budowa formalna i problematyka wykonawcza wybranych utworów na puzon dedykowanych Juliuszowi Pietrachowiczowi – luminarzowi puzonu w Polsce”** została dołączona następująca dokumentacja z posiedzenia Rady Wydziału Instrumentalnego w dniu **20.05.2014 roku**, wraz z dokumentacją Kandydata i pracą doktorską:

1. Uchwała Rady Wydziału Instrumentalnego w sprawie wszczęcia przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej – *instrumentalistyka* mgra Tomasza Hajdy i wyznaczenia promotora,
2. Uchwał o wyznaczeniu recenzentów w w/w przewodzie doktorskim,
3. Wyciąg z protokołu z posiedzenia Rady Wydziału Instrumentalnego w dniu 20.05.2014r.
4. Protokoły Komisji Skrutacyjnej z w/w posiedzenia Rady Wydziału dotyczące wyznaczenia promotora oraz recenzentów,
5. Lista obecności na w/w posiedzeniu Rady Wydziału,
6. Dokumentację do przewodu doktorskiego mgra Tomasza Hajdy,
7. 1 egz. pracy doktorskiej.

W oparciu o w/w dokumenty stwierdzam, że Rada Wydziału Instrumentalnego na dzień 20.05.2014 r. posiadała **32** uprawnionych do głosowania członków Rady. Na posiedzeniu Rady w dniu 20. 05. 2014 r. w głosowaniu nad wnioskiem Pana mgr **Tomasza Hajdy** z dnia 15. 05. 2014 roku **w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego** na stopień doktora sztuk muzycznych i wyznaczenia promotora uczestniczyło 18 obecnych uprawnionych członków Rady. Oddano 18 ważnych głosów. **Za** wszczęciem przewodu doktorskiego i wyznaczeniem promotora oddano 18 głosów, głosów: **przeciw – 0, wstrzymujących się – 0.**

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Wyniki głosowania dotyczącego wyznaczenia recenzentem mojej osoby na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 20.05. 2014 r. :

♦ liczba uprawnionych członków Rady	32
♦ obecnych uprawnionych członków Rady	18
♦ oddano głosów ważnych	18
♦ <u>za wyznaczeniem recenzenta</u>	18
♦ głosów przeciwnych	0
♦ głosów wstrzymujących	0
♦ głosów nieważnych	0

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

W oparciu o w/w dokumenty stwierdzam, że w świetle *Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art.14 ust.2 pkt 1 i 2* Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu podjęła prawomocne uchwały o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej *instrumentalistyka* i wyznaczenia promotora oraz wyznaczenia mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pana mgr **Tomasza Hajdy**.

Podstawowe dane o kandydacie

Kandydat do stopnia doktora sztuk muzycznych Pan mgr **Tomasz Wojciech Hajda** urodził się 21 lipca 1983 roku w Tarnowskich Górach. W wieku 7 lat rozpoczął naukę gry na gitarze w Państwowej Szkole Muzycznej im. F. Chopina w Bytomiu. W roku 1997 przyjęty został do klasy puzonu Pawła Waloszczyka w tej samej szkole, którą w 2003 r. ukończył z wynikiem celującym. Studia wyższe w zakresie gry na puzonie odbył w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu w klasie puzonu ad Michała Mazurkiewicza. Ukończył je w czerwcu 2007 roku, uzyskując dyplom z wynikiem **celującym**.

Swoje umiejętności instrumentalne Pan mgr Tomasz Hajda doskonalił na wielu kursach prowadzonych przez wybitnych krajowych i zagranicznych puzonistów.

Wykaz dotychczasowych osiągnięć konkursowych p. Tomasza Hajdy jest znaczący i budzi duży szacunek i podziw. Najważniejsze z nich to:

- 1/ **II nagroda** na I Ogólnopolskim Konkursie Instrumentów Dętych
Blaszanych w Katowicach w 2006r.
- 2/ **II nagroda** na IV Ogólnopolskim Festiwalu Puzonowym w Warszawie
(2006 r.),
- 3/ **I nagroda** w Międzynarodowym Konkursie Muzycznym im. Michała
Spisaka w Dąbrowie Górniczej w 2008r.
- 4/ **II nagroda** na Międzynarodowym Konkursie Instrumentów Dętych
Blaszanych w Gdańsku w 2012r.

Wcześniej jako uczeń bytomskiej szkoły muzycznej, wielokrotnie zdobywał najwyższe laury na konkursach i przesłuchaniach makroregionalnych oraz ogólnopolskich w tej kategorii wiekowej.

W 2003 roku rozpoczął pracę jako muzyk w Operze Dolnośląskiej we Wrocławiu, natomiast od 2004r. (w wyniku wygranego konkursu) jest pierwszym puzonistą Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach. Z tym znakomitym zespołem koncertował w wielu miastach w kraju i zagranicą, biorąc udział w wielu prestiżowych festiwalach muzycznych, współpracując z wybitnymi dyrygentami i solistami. Z zespołem NOSPR, jako solista dokonał nagrań archiwalnych - dla potrzeb Polskiego Radia - **Sonatiny** na puzon Kazimierza Serockiego, oraz **Koncertu** na puzon i orkiestrę Kazimierza Sikorskiego. Od kilku lat stale współpracuje z: Sinfonietą Cracovia, orkiestrą AUKSO w Tychach, Operą Dolnośląską oraz Polską Młodzieżową Orkiestrą Symfoniczną. Wielokrotnie wystąpił jako solista z takimi zespołami jak: Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia, Sinfonia Varsovia, Filharmonia Zabrzeńska, Polska Młodzieżowa Orkiestra Symfoniczna, wykonując utwory: M. Spisaka, L. Grondahla, Z. Stojowskiego oraz A. Wesołowskiego. Od 2007 roku zatrudniony jest na stanowisku wykładowcy w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu. Do chwili obecnej Jego klasę puzonu ukończyło czterech absolwentów. Na uwagę zasługuje fakt, iż wszyscy podjęli pracę zgodnie z kierunkiem ukończonych studiów.

Dorobek dydaktyczny oceniany na przestrzeni kilkuletniego okresu, nie może być – siłą rzeczy – równie imponujący co dotychczasowe osiągnięcia artystyczne doktoranta. Choć dorobek artystyczny i pedagogiczny Kandydata formalnie nie podlegają ocenie, to pragnę z wielką satysfakcją stwierdzić, że dotychczasowe osiągnięcia, szczególnie artystyczne mgra Tomasza Hajdy zasługują na duże uznanie i szacunek. Stanowią znaczący wkład w narodową kulturę muzyczną.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pana mgr **Tomasza Hajdy** pt. „*Geneza, budowa formalna i problematyka wykonawcza w wybranych utworach na puzon, dedykowanych Juliuszowi Pietrachowiczowi – luminarzowi puzonu w Polsce*” składa się z dwóch części: **część I - dzieło artystyczne** zarejestrowane na nośniku zapisu elektronicznego **CD** oraz **część II - opis dzieła artystycznego pracy doktorskiej**. Obie części tworzą zwartą całość pracy doktorskiej.

Część I pracy doktorskiej - zawiera utwory:

1. **Kazimierz Serocki** – *Koncert na puzon i orkiestrę (wykonanie z fortepianem)*
2. **Kazimierz Serocki** - *Sonatina na puzon i fortepian*
3. **Kazimierz Serocki** - *Suita na cztery puzony*
4. **Szymon Laks** - *Suita Koncertowa na puzon i fortepian*

Nagranie dzieła artystycznego pracy doktorskiej zrealizowano w Sali kameralnej Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach w dniu 21 października 2015 roku.

Realizacja nagrania: Wojciech Marzec

Wykonawcy w/w dzieła artystycznego:

- doktorant **Tomasz Hajda** – puzon
- Mirella Malorny** – fortepian

współwykonawcami Suity na cztery puzony są:

- Karol Gajda** - puzon
- Robert Żelazko** - puzon
- Krzysztof Kott** - puzon basowy

Część artystyczna pracy doktorskiej - zarejestrowana na CD – obejmuje utwory, które szczegółowo zostały zanalizowane w części opisowej.

Przedstawione nagrania partii solowej puzonu w prezentowanych utworach z towarzyszeniem fortepianu, jak i w kwartecie puzonowym, ukazują doktoranta, jako artystę o niezwykle wysokich umiejętnościach warsztatowo-technicznych.

W zaprezentowanych utworach Pan mgr Tomasz Hajda wykonał partię puzonu z dokładną intonacją, pięknym i szlachetnym dźwiękiem, wyrównanym brzmieniem instrumentu w jego całej skali. Wszelkie przebiegi techniczne zrealizowane zostały bardzo sprawnie, lekko, selektywnie i czytelnie. Świadczy to o perfekcyjnym wręcz opanowaniu warsztatu instrumentalnego. Bogata kolorystyka brzmienia puzonu osiągnięta m. in. przy pomocy znaczących różnic dynamicznych i artykulacyjnych, budzi podziw dla emocjonalnej oraz wyrazowej strony gry doktoranta. W tym miejscu pragnę wyrazić słowa wielkiego uznania nie tylko dla solisty. Znaczący udział w tym bezspornym sukcesie artystycznym, mają również uczestnicy nagrania dzieła artystycznego; Mirella Malorny, oraz znakomici *współwykonawcy* suity na 4 puzony, którzy wykazali wielką dbałość o jednolitą artykulację, intonację, realizację oznaczeń dynamicznych a także poszukiwanie wspólnego, wyrównanego brzmienia. To niezwykle „współgranie” wszystkich wykonawców, każe wyrazić opinię imponującego pod względem artystycznym zapisu na CD utworów puzonowych K. Serockiego i Sz. Laksa. Realizacja dzieła artystycznego pracy doktorskiej wymagała od doktoranta wnikliwych przemyśleń dotyczących muzycznego kształtu całego programu. Nagrane utwory powinny być (w odczuciu autora opinii) dydaktycznym drogowskazem dla puzonistów na każdym etapie muzycznej edukacji.

Część Opisową dzieła artystycznego, autor podzielił na pięć *rozdziałów*. Klamrę stanowią *wstęp* oraz *zakończenie i bibliografia*.

We *wstępie*, autor uzasadnia wybór prezentacji czterech utworów na puzon (lub puzony) polskich kompozytorów, dedykowanych wybitnemu puzoniście i pedagogowi Juliuszowi Pietrachowiczowi. To głównie dzięki Jego ogromnej pasji do puzonu i niezwyklej determinacji, polska literatura puzonowa wzbogaciła się o tak wartościowe utwory.

W rozdziale I przedstawiona jest historia puzonu, którego początki sięgają prawdopodobnie pierwszej połowy XV stulecia, jako młodszy, ale bardziej zaawansowany brat trąbki. Kandydat ukazuje, jak na przestrzeni wieków puzon zmieniał swoje oblicze, oraz przybierał rozmaite formy, poddawał się modernizacjom, procesom udoskonalania konstrukcji instrumentu do czasów współczesnych.

Rozdział II pracy poświęcony został życiu i działalności artystycznej J. Pietrachowicza. Sylwetkę tego niezwykle człowieka, ikonę i dumę polskich puzonistów, wielkiego animatora muzyki, doktorant przedstawił bardzo solidnie i obszernie. Ukazał dotychczasową Jego drogę życiową wypełnioną bezgraniczną pasją gry na puzonie połączoną z ogromnym talentem muzycznym.

W następnym **rozdziale** autor dokonuje prezentacji (w kolejności chronologicznej) utworów puzonowych nagranych na CD, poprzedzonych biografią a także osiągnięciami artystycznymi i naukowymi K. Serockiego oraz Sz. Laksa. Kandydat wiele miejsca poświęca znaczeniu ich przyjaźni i współpracy z J. Pietrachowiczem, który był niejako „sprawcą” powstania czterech tak znanych i znakomitych utworów na puzon.

W rozdziale IV (kluczowym, analitycznym), Doktorant prezentuje główne tezy opisu dzieła artystycznego, w którym przeprowadza szczegółową analizę utworów K. Serockiego i Sz. Laksa w aspekcie budowy formalnej oraz problemów wykonawczych. Dokonuje także opisu ich walorów techniczno-brzmieniowych i artystycznych. Wiele przykładów nutowych pozwala niejako śledzić omawiane zagadnienia techniczne i interpretacyjne. Autor proponuje również wiele cennych i praktycznych wskazówek, które mogą pomóc lepiej wykonać omawiany utwór.

Ostatnia V część rozprawy, to zapis ciekawej i interesującej rozmowy Doktoranta z Juliuszem Pietrachowiczem, dotyczący głównie wieloletniej znajomości wręcz przyjaźni z Kazimierzem Serockim i Szymonem Laksem. To niezwykle cenny i wartościowy dodatek do opisu pracy. Ukazuje tutaj ogromny wkład Profesora w powstanie tak znakomitych utworów na puzon, poprzez częste konsultacje udzielając w/w twórcom wielu wskazówek warsztatowych i interpretacyjnych w trakcie ich komponowania.

Część opisową uzupełnia bogata *bibliografia* złożona przede wszystkim z wielu polskich publikacji książkowych i encyklopedycznych.

Edytorska strona opisu nie budzi zastrzeżeń. Pod względem językowym praca napisana jest poprawnie, choć dostrzec można kilka drobnych, stylistycznych niezręczności. Nie mają one jednak większego wpływu na merytoryczną wartość całego opisu dzieła artystycznego.

KONKLUZJA

Reasumując pragnę stwierdzić, że praca doktorska Pana mgra Tomasza Hajdy w sposób wyczerpujący rozwiązuje przedstawioną problematykę zawartą w opisie pracy doktorskiej oraz zarejestrowanym dziele artystycznym. Jest artystą gruntownie przygotowanym do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej i dydaktycznej. Jako muzyka zaliczam do absolutnej czołówki polskich puzonistów. Przedstawiona do oceny praca doktorska jest ciekawa, interesująca, zrealizowana bardzo rzetelnie. Doktorant wykazał się dużą wiedzą, wyobraźnią, jest artystą niezwykle kompetentnym.

W konkluzji powyższej stwierdzam, że praca doktorska Pana mgr Tomasza Hajdy stanowi twórczy i znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej *instrumentalistyka*. Tym samym spełnia wymogi art. 13, ust. 1 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Pracę mgr Tomasza Hajdy z satysfakcją przyjmuję i wnioskuję o dopuszczenie doktoranta do dalszych czynności postępowania doktorskiego.

Prof. dr hab. Jan Górny

Katowice 27 stycznia 2016 r.

